

Urjalaan, Laukeelan, Ali-Uotilan
kalmistossa sijaitsevan uhrikiven tarkas-
tus 23. 10 1963.

Kertomukseen kuuluu käsivarainen kartta-
luonnos sekä valokuva-liite, jonka filmit
on lueteltu seuraavasti: 30091-30097.

Uhrikivi sijaitsee kalmistossa, missä on
suoritettu kaivauksia vuosina 1954, 1960
ja 1961. Katso viimeksi mainittua kerto-
musta, ja sen karttaliitteitä. Uhrikivi
on raunion 21 laidassa.

Kuten jo edellä viitatuista kertomuksista selviää, Ali-Uoti-
lan kalmisto sijaitsee Urjalan kirkosta 500 m kaakkoon 150-360 m
Ali-Uotilan talosta etelään ja kaakkoon. Se kuuluu entisen Vanhan-
järven luoteispäässä sijainneeseen rautakautiseen hautarauniokalmis-
toon, joka on ollut n. 300 m pitkä entistä järven rantaa noudatte-
levassa suunnassa. Vuonna 1960 sieltä löydettiin 21 hautarauniota.
Samalla kerralla todettiin, että kaksi kalmiston raunioista, nume-
rot 20 ja 21 ovat keskellä TVH:n tiesuunnitelmaa, Laukeela-Urjalan
asema. Aluksi yritettiin saada rauniot pelastetuksi tielinjan muu-
toksella, mutta koska se olisi edellyttänyt tien viemistä Seppälän
talon asuntotontille, johon kuuluu mm. kaksi päärakennusta ja navet-
ta ym., tästä oli luovuttava (ks. 20. 5. 1960 suoritettun tarkastus-
matkan kertomusta). Kalmiston kokonaiskuvaa näiden raunioiden hä-
vittäminen ei myöskään pahasti rikkonut, koska ne olivat muista
erillään ja alueena matalimpia. Ennen tietöitä, kesällä 1961 rau-
niot 20 ja 21 tutkittiin TVH:n kustannuksella ja hum. kand. Pirkko-
Liisa Lehtosalon johdolla. Seuraavana vuonna hän teki vielä pienen
tarkistuskaivauksen.

Valitettavasti TVH:n kanssa käydyissä neuvotteluvaiheessa ei tiedetty raunion 21 kupeessa olleesta uhrikivestä. Näin siitäkin huolimatta, että näitä kiviä oli nimenomaan ko. kalmistosta etsitty. Eivät myöskään raunion 21 tutkijat sitä havainneet vuonna 1961. Vasta kesällä 1962 suoritettujen jatkotutkimusten yhteydessä tämä uhrikivi havaittiin. Kun sitten kyseisen tien työt alkoivat syksyllä 1963, jäi allekirjoittaneen tehtäväksi käydä paikalla valokuvaamassa uhrikivi ennen töiden alkua ja sopia sen siirrosta tien laitaan.

Puheena oleva uhrikivi on Ali-Uotilan kalmistoon kuuluvan raunion 21 koilliskyljessä. Pirkko-Liisa Lehtosalon kartassa se on sektoreissa A,O,B ja B,O,C. Kaivauksissa juuri tämän uhrikiven ympäriltä oli löytynyt vahvasti palanutta nokimaata, pientä kiveystä, keramiikkaa ja palanutta luuta. Koko raunion 21 löytökeskus näytti myöskin sijoittuneen uhrikiven ympärille. Uhrikiven koko on 2.10 + 1,80 + 0,48 m. Maakiven itälaidassa on yksi erittäin hyvä ja kaksi huonompaa uhrikuoppaa. Parhaimman ja syvimmän uhrikuopan halkaisija on 5 cm ja huonompien sekä matalampien kuoppien halkaisija on 6 cm.

Koska uhrikivi on ollut keskellä raunion vahvinta paloaluetta, on ilman muuta selvää, että se on pahoin kuumuudessa rapautunut ja halkeillut. Tämä vaikeutti suuresti kiven siirtoa tielinjan sivuun. Tietöitä johtavan rakennusmestari Majalan kanssa sovittiin uhrikiven siirrosta tien pohjoislaitaan, kohtisuoraan sen entisestä sijaintipaikasta ylöspäin. TVH lupasi nostaa kiven taljoilla, jotta se saataisiin mahdollisimman ehjänä uuteen paikkaansa. Tästä huolimatta siirto ei onnistunut odotetulla tavalla, vaan kivi sär-

kyi halkeamapaikoistaan. Vaurio voitaneen korjata vahvistamalla
kivi sementillä.

Helsingissä 8. 1 1964

Anna-Liisa Hirviluoto
Anna-Liisa Hirviluoto

Ujaja, Laukeala, Ali-Hotilan kaka. Kuuluu A-L. Hirviluodon tarkastuskerhoon
vuodelta 1963.

30091

Hautausmaio kuvattuna syksyllä 1963. Uhri-
kivi on etualalla. Tielinja on jo
paalutettu.

30092

Uhrikivi ja sen kolme uhrikuoppaa.
Viimeksi mainitut on merkitty va-
lokuvan punaisilla risteillä.

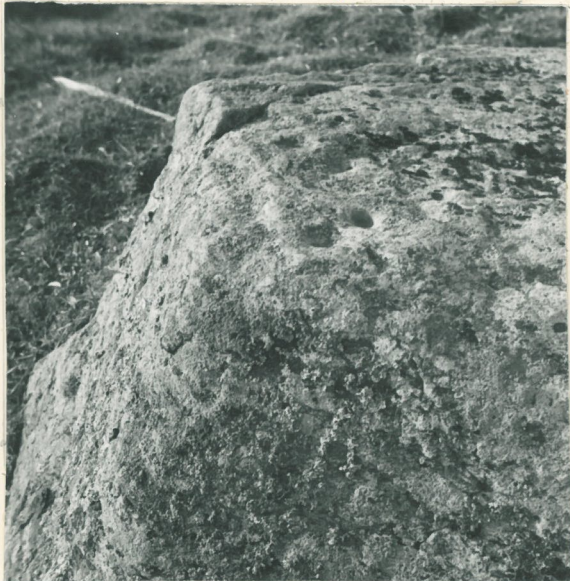

30093

Uhrikiven päällystää. Uhrikuopat
kuvan vasemmassa yläkulmassa.

30094

30095

Käännä

Kuuluu A-L. Hirviluodon tarkastuskerhoon

30096

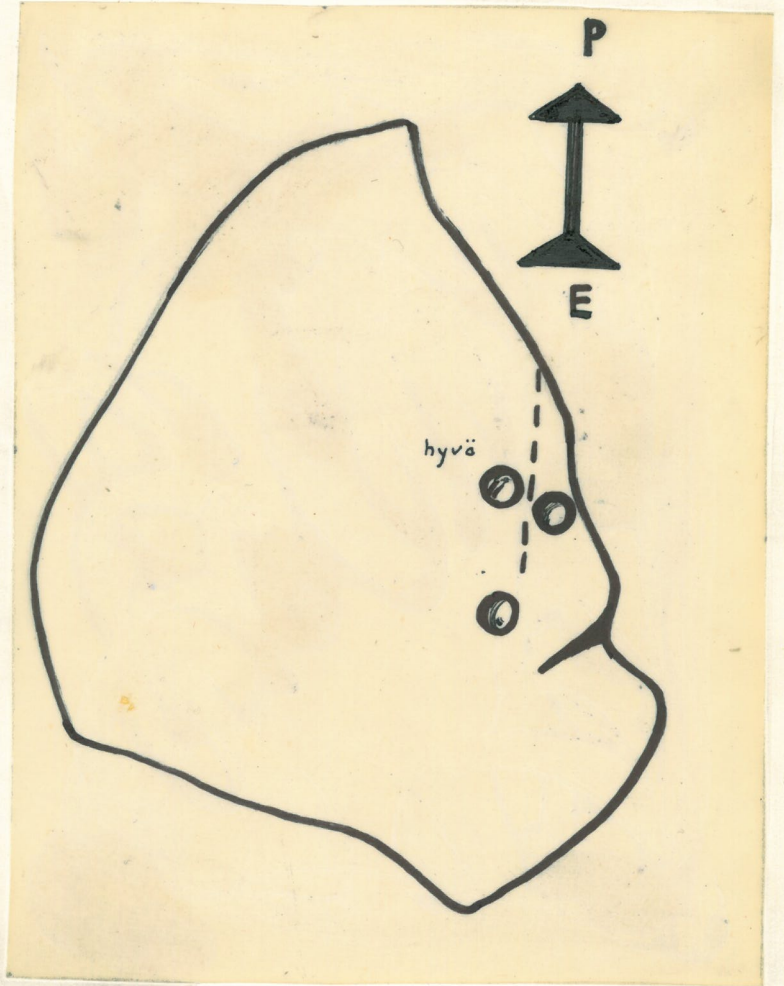
Hautausmaio ja uhrikivi (merkitty
valokuvaan punaisella risteillä).
Valokuva on otettu tielinjan suunnassa.
Tavustalle vasemmalla Ali-Hotilan salmisto

Uhyala, Laubula, Ali-Uotila

30097

Uhrinivi hautausmaahan oibeassa
laidessa,

Käsiarainen kartta luomros. 1:25.

Käämä →